

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

**Робоча програма
навчальної дисципліни
"ТЕРИТОРІАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ
В УМОВАХ РЕФОРМ"
для студентів спеціальності
8.15010008 "Публічне адміністрування"
всіх форм навчання**

Харків. Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014

Затверджено на засіданні кафедри публічного адміністрування та регіональної економіки.

Протокол № 1 від 27.08.2013 р.

Укладач Шумська Г. М.

P58 Робоча програма навчальної дисципліни "Територіальне управління в Україні в умовах реформ" для студентів спеціальності 8.15010008 "Публічне адміністрування" всіх форм навчання / укл. Г. М. Шумська. – Х. : Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014. – 43 с. (Укр. мов.)

Подано кваліфікаційні вимоги до студентів у сфері територіального управління в умовах реформ, тематичний план навчальної дисципліни, зміст навчальної дисципліни за модулями та темами, плани лекцій, семінарських (практичних) занять, контрольні запитання для самодіагностики. Наведено методику активізації процесу навчання, системи поточного та підсумкового контролю знань студентів, а також рекомендовану літературу.

Рекомендовано для студентів спеціальності 8.15010008 "Публічне адміністрування" всіх форм навчання.

Вступ

Сучасні процеси трансформаційних перетворень в Україні, що характеризуються впливом світової кризи, глобалізацією та інтеграцією, зумовлюють проведення необхідних реформ для забезпечення соціально-економічного розвитку країни. Актуальною проблемою є формування ефективної співпраці між органами виконавчої влади та іншими економічними суб'єктами, в тому числі і з органами місцевого самоврядування, та пошук у межах цієї співпраці нових шляхів для забезпечення ефективного управління соціально-економічними процесами на місцевому рівні.

Територіальне управління в Україні в умовах реформ є сферою діяльності, що заслуговує на уважне вивчення внаслідок важливості її для загальної освіти студента, а також як однієї із нормативних дисциплін підготовки магістра з публічного адміністрування.

Метою навчальної дисципліни "Територіальне управління в Україні в умовах реформ" є формування у студентів професійних компетентностей щодо розподілу влади між різними рівнями та підвищення ефективності управління територіями в Україні умовах реформ.

Предметом навчальної дисципліни є засвоєння фундаментальних і прикладних засад територіального управління господарськими процесами та механізмів реалізації соціально-економічної політики держави в умовах реформ.

Завданнями навчальної дисципліни є такі: сформувати компетентності щодо використання сучасних підходів для аналізу ефективності територіального управління, а також реалізації регіональної соціально-економічної політики; навчити обґрунтовувати оптимальні шляхи реформування регіонального управління та місцевого самоврядування у загальній системі державного управління; навчити розробляти пропозиції з реформування адміністративно-територіального устрою із здійсненням прогностичної оцінки наслідків їх впровадження; сформувати здатності аналізувати процеси розвитку місцевого самоврядування та його елементів, шляхи та методи удосконалення структури органів місцевого самоврядування; навчити застосовувати сучасні методи дослідження систем управління та діяльності

регіональних органів державної виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, алгоритми оцінки їх діяльності.

Навчальна дисципліна "Територіальне управління в Україні в умовах реформ" посідає важливе місце у навчальному процесі, оскільки надає методологічні, методичні знання, допомагає сформувати професійні компетентності щодо аналізу, оцінки і розробки заходів у сфері територіального управління в Україні.

Вивчення дисципліни "Територіальне управління в Україні в умовах реформ" сприятиме підвищенню рівня загальноєкономічної підготовки студентів, формуванню у них компетентностей щодо науково-аналітичного опрацювання проблем у сфері територіального управління в Україні.

Структура дисципліни наведена у табл. 1.

Таблиця 1

Структура навчальної дисципліни

Характеристика дисципліни: підготовка магістрів	Галузь знань, с, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 5,5: у тому числі: змістовних модулів – 2; самостійна робота	Галузь знань: 1501 "Державне управління"	Обов'язкова. Рік підготовки: 1. Семестр: 2
Кількість годин: усього – 198; за змістовними модулями: модуль 1 – 104 год.; модуль 2 – 94 год.	Шифр та назва спеціальності: 8.15010008 "Публічне адміністрування"	Лекції: кількість годин – 18. Практичні (семінарські): кількість годин – 34. Самостійна робота: кількість годин – 130. Консультації – 16
Кількість тижнів викладання дисципліни: 17. Кількість годин за тиждень – 3	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	Вид контролю: іспит

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час проведення аудиторних занять: лекційних, практичних (семінарських).

Лекційна форма навчання поєднується з різними видами практичних та семінарських занять, на яких закріплюються і поглиблюються одержані на лекціях знання та формуються професійні компетентності у сфері публічних фінансів. Необхідним елементом успішного засвоєння навчального матеріалу дисципліни є самостійна робота студентів з економічною літературою, нормативними актами з

питань державного управління, ресурсами мережі Internet. Усі ці види занять розроблено відповідно до положень Болонської декларації.

1. Кваліфікаційні вимоги до студентів

Навчальна дисципліна є нормативною для підготовки студентів спеціальності 8.15010008 "Публічне адміністрування".

Зміст даної дисципліни є логічним продовженням та має змістовно-методичні зв'язки з такими дисциплінами як "Регіональний менеджмент", "Державне регулювання економіки та економічна політика", "Public Management та процеси децентралізації ЄС", "Право", "Соціальний розвиток", "Планування розвитку територій", "Публічні фінанси" та ін.

Студент спеціальності 8.15010008 "Публічне адміністрування" підготовлений до виконання робіт, перелік яких встановлюється за ДК 003:2010 (табл. 2) залежно від сфери його майбутньої діяльності.

Таблиця 2

Коди і назви груп професій та коди і професійні назви робіт, які здатен виконувати студент спеціальності 8.15010008 "Публічне адміністрування"

Код і назва групи професій	Код і професійна назва роботи
1	2
1142.1 Вищі посадові особи професійних спілок	1142.1 Вища посадова особа (голова, співголова, президент, віце-президент, генеральний секретар, секретар) професійної спілки
1143.2 Вищі посадові особи інших самоврядувальних організацій	1143.2 Вища посадова особа самоврядувальної організації (крім національних академій України)
1229.1 Керівні працівники апарату центральних органів державної влади	1229.1 Керівник прес-служби (центральні органи державної влади) 1229.1 Помічник вищого державного службовця центрального органу державної влади
1229.3 Керівні працівники апарату місцевих органів державної влади	1229.3 Керівник прес-служби (місцеві органи державної влади)
1231 Керівники фінансових, бухгалтерських, економічних, юридичних та адміністративних підрозділів	1231 Завідувач (начальник) секретаріату
1234 Керівники підрозділів з	1234 Начальник відділу (з реклами, зв'язків з

реклами та зв'язків з громадськістю	громадськістю)
1238 Керівники проектів та програм	1238 Керівник проектів та програм у сфері матеріального (нематеріального) виробництва

Закінчення табл. 2

1	2
1474 Менеджери (управителі) у сфері досліджень та розробок	1474 Менеджер (управитель) з питань регіонального розвитку
2419.3 Професіонали державної служби	2419.3 Помічник-консультант народного депутата України 2419.3 Радник (органи державної влади)
2443.2 Філософи, історики та політологи	2443.2 Експерт із суспільно-політичних питань 2443.2 Консультант із суспільно-політичних питань (в партіях й інших громадських організаціях)

Фахівець може займати посади, що віднесено у відповідності до Закону України "Про державну службу" до 3-4 категорій, зазначені в "Довіднику типових професійно-кваліфікаційних характеристик посад державних службовців" та Реєстрі посад державних службовців.

Третя категорія – керівник самостійного (основного) підрозділу Національної академії державного управління при Президентіві України; начальник управління Фонду сприяння місцевому самоврядуванню України; начальник самостійного відділу Фонду сприяння місцевому самоврядуванню України; начальник управління державної служби Головного управління державної служби в області; керівник апарату обласної державної адміністрації.

Четверта категорія – керівник територіального органу; начальник відділу Державного центру соціальних служб для молоді; директор центру підвищення кваліфікації державних службовців і керівників державних підприємств, установ й організацій.

Фахівець може займати також посади в органах місцевого самоврядування, зазначені в Законі України "Про службу в органах місцевого самоврядування" та Постанові Кабінету Міністрів України від 3.12.1997 № 1349 "Про фінансове забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування".

Третя категорія – керуючий справами виконавчих апаратів обласних та Севастопольської міської рад.

Четверта категорія – керівник управлінь і відділів виконавчого апарату обласних, Севастопольської міської та секретаріату Київської міської рад; секретар міських (міст обласного і республіканського в Автономній Республіці Крим значення) рад; заступник міських (міст обласного і республіканського в Автономній Республіці Крим значення) голів з питань діяльності виконавчих органів ради; керуючий справами (секретар) виконавчих комітетів; директор, перший заступник, заступник директору департаментів міських (міст обласного і республіканського в Автономній Республіці Крим значення) рад, міських (міст районного значення) голів, селищних і сільських голів; заступник голів районних рад.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента повинні сформуватися професійні компетентності, наведені у табл. 3.

Таблиця 3

Професійні компетентності магістра, сформовані в результаті засвоєння дисципліни

Назва теми	Знання	Уміння	Комунікація	Автономність та відповідальність
1	2	3	4	5
Змістовний модуль 1. Розподіл влади між різними рівнями				
Тема 1. Територіальна організація влади в Україні та територіальне управління	Розуміння сутності, принципів, об'єктів, суб'єктів й інструментів територіального управління у країні; знання методології дослідження й удосконалення процесів управління територіями на макро- і мезорівнях	Уміння використовувати загальнонаукові та конкретно наукові методи для дослідження механізму територіального управління соціально-економічними процесами у країні	Здатність до роботи у команді з іншими студентами при обговоренні пріоритетних напрямів територіального управління в Україні в умовах реформ	Здатність брати ініціативу і формулювати власну позицію щодо обґрунтування методології дослідження територіального управління в Україні в умовах реформ
Тема 2. Державна регіональна	знання про сутність і основні складові	уміння обґрунтовувати критерії для	здатність дотримуватися соціальних	здатність брати на себе відповідальні

політика в Україні	механізму регіональної економічної політики у країні; знання основних критеріїв ефективної реалізації окремих видів регіональної політики	оцінювання наслідків прийнятих управлінських рішень щодо реалізації цієї чи іншої регіональної політики у країні	норм і правил при співпраці з іншими студентами при формуванні своєї власної позиції щодо ефективних шляхів реалізації регіональної політики	сть за прийняття індивідуальних й колективних рішень у процесі вибору шляхів ефективної регіональної політики у країні
--------------------	---	--	--	--

Закінчення табл. 3

1	2	3	4	5
Тема 3. Сутність та основні напрями реформування адміністративно-територіального устрою (АТУ) в Україні	знання методологічних основ формування та розвитку АТУ в Україні та інших країнах світу; розуміння концепції реформування АТУ в Україні; знання економіко-математичних методів для побудови прогнозів реформування АТУ в Україні	уміння розробляти пропозиції з реформування АТУ на основі здійснення прогнозування оцінки наслідків їх впровадження в Україні	здатність налагоджувати ефективну комунікацію у групі; здатність брати участь у спільному прийнятті рішень щодо впровадження пропозицій з реформування АТУ в Україні	здатність брати на себе відповідальність за впровадження пропозицій з реформування АТУ в Україні
Змістовний модуль 2. Підвищення ефективності управління територіями				
Тема 4. Становлення та розвиток системи місцевого самоврядування (МС)	знання нормативно-правових основ становлення та розвитку МС в Україні; знання алгоритму аналізу діяльності регіональних органів влади;	уміння обґрунтовувати оптимальні шляхи реформування системи регіонального управління і МС у загальній системі державного управління	здатність до роботи у команді у процесі аналізу розвитку системи МС і його елементів, а також визначення шляхів удосконалення структури органів МС в Україні	здатність брати на себе ініціативу при прийнятті рішень щодо вирішення проблем розвитку системи МС; здатність приймати відповідні управлінські рішення
Тема 5. Територіальне управління в умовах змін	знання нормативно-правових основ функціонування органів влади в	уміння застосовувати сучасні методи дослідження систем	здатність налагоджувати ефективну комунікацію у групі щодо	здатність брати ініціативу і формулювати власну

	Україні; знання сучасних методів дослідження діяльності органів державної влади й органів МС в умовах змін	управління і діяльності регіональних органів державної виконавчої влади та органів МС в умовах змін	використання методів оцінки діяльності органів влади та розробки шляхів ефективного управління територіями у країні в умовах змін	позицію щодо обґрунтування методології дослідження територіального управління в Україні в умовах реформ
Тема 6. Результативність і ефективність державного управління та місцевого самоврядування	знання про основні етапи проведення моніторингу результативності та ефективності управління територіями органами влади на макро- і мезорівнях	уміння здійснювати моніторинг результативності та ефективності управління територіями в Україні органами влади на державному та регіональному рівнях	здатність до роботи у команді при обговоренні результатів проведеного моніторингу діяльності органів влади в Україні	здатність брати на себе відповідальність за проведення моніторингу результативності й ефективності управління територіями органами влади в Україні

Робоча програма навчальної дисципліни розроблена відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики магістра зі спеціальності 8.15010008 "Публічне адміністрування" на базі освітньо-професійної програми підготовки магістра.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

У ході вивчення дисципліни студент має ознайомитися з програмою дисципліни, з її структурою, формами та методами навчання, видами та методами контролю знань.

Тематичний план навчальної дисципліни складається з двох модулів, кожний з яких об'єднує у собі відносно окремий самостійний блок дисципліни, який логічно пов'язує декілька навчальних елементів дисципліни за змістом та взаємозв'язками.

Навчальний процес здійснюється у таких формах: лекційні, семінарські та практичні заняття, самостійна робота студента. Структура залікового кредиту дисципліни наведена у табл. 4.

Таблиця 4

Структура залікового кредиту навчальної дисципліни "Територіальне управління в Україні в умовах реформ"

Назва теми	Кількість годин, відведених на:			
	лекції	практичні (семінарські) заняття	консультації та іспит	самостійну роботу
1	2	3	4	5
Змістовний модуль 1. Розподіл влади між різними рівнями				
Тема 1. Територіальна організація влади в Україні та територіальне управління	4	6	2	23
Тема 2. Державна регіональна політика в Україні	4	6	2	24
Тема 3. Сутність та основні напрями реформування адміністративно-територіального устрою в Україні	2	6	2	23
Разом годин за модулем:	10	18	6	70
Змістовний модуль 2. Підвищення ефективності управління територіями				
Тема 4. Становлення та розвиток системи місцевого самоврядування	4	6	2	23

Закінчення табл. 4

1	2	3	4	5
Тема 5. Територіальне управління в умовах змін	2	6	2	23
Тема 6. Результативність і ефективність державного управління та місцевого самоврядування	2	4	2	14
Іспит та передекзаменаційні консультації			4	
Разом годин за модулем	8	16	10	60
Всього годин	18	34	16	130

3. Зміст навчальної дисципліни за модулями та темами

Змістовний модуль 1. Розподіл влади між різними рівнями

Тема 1. Територіальна організація влади в Україні та територіальне управління

Предмет, об'єкти та суб'єкти територіального управління. Принципи територіального управління в Україні. Методологія дослідження проблем

територіальної організації влади та територіального управління в Україні. Територіальні основи публічної влади в Україні. Організаційно-правовий механізм публічного управління на територіальному рівні. Моделі територіальної організації влади. Трансформаційні процеси у сучасній Україні. Система адміністративно-територіального устрою України. Актуальні проблеми організації територіального управління в Україні.

Тема 2. Державна регіональна політика в Україні

Сутність, мета та основні завдання регіональної економічної політики. Державна регіональна політика як складова регіональної економічної політики держави. Принципи державної регіональної економічної політики. Форми та методи реалізації державного управління соціально-економічними процесами у регіоні. Інституційне забезпечення державної регіональної політики: стан, проблеми та перспективи. Формування та вдосконалення національної системи управління територіями.

Тема 3. Реформування адміністративно-територіального устрою

Методологічні засади реформування адміністративно-територіального устрою держави. Економічне районування України. Стан та проблеми сучасного адміністративно-територіального устрою України. Концептуальні засади адміністративно-територіальної реформи.

Змістовний модуль 2. Підвищення ефективності управління територіями

Тема 4. Становлення та розвиток системи місцевого самоврядування

Конституційно-правові засади місцевого самоврядування в Україні. Місцеве самоврядування як форма партисипативної демократії: правові основи та досвід міст України. Розробка та реалізація нормативних документів в органах місцевого самоврядування. Форми та принципи

участі громадськості у місцевому самоврядуванні. Децентралізація та деконцентрація владних повноважень як чинник розвитку місцевого самоврядування. Проблеми забезпечення самостійності територіальних громад у вирішенні питань місцевого значення.

Тема 5. Територіальне управління в умовах змін

Зміни на територіальному рівні: сутність, поняття та етапи. Управління ресурсами територій країни в умовах змін (трудовими, фінансовими, інвестиційними, інноваційними та ін.). Стратегічний менеджмент у ході проведення змін.

Тема 6. Результативність і ефективність державного управління та місцевого самоврядування

Теоретичні засади оцінки результативності та ефективності. Управління якістю як основа ефективного управління територіями. Організаційно-правові засади розробки систем управління якістю ефективного управління територіями. Забезпечення ефективності державного управління та місцевого самоврядування. Алгоритм проектування, розробки та впровадження систем управління якістю в органах місцевого самоврядування та місцевих органах виконавчої влади. Аналіз організаційної структури системи державного управління та місцевого самоврядування. Оцінка виконання функціональних повноважень співробітників органу виконавчої влади. Критерії оцінки результативності діяльності органів державного управління та місцевого самоврядування.

4. Плани лекцій

Змістовний модуль 1. Розподіл влади між різними рівнями

Тема 1. Територіальна організація влади в Україні та територіальне управління

1.1. Предмет дисципліни "Територіальне управління в Україні в умовах реформ" та основний понятійний апарат.

1.2. Об'єкти, суб'єкти та принципи територіальної організації влади та територіального управління в Україні.

1.3. Методи дослідження проблем територіальної організації влади та територіального управління в Україні.

1.4. Місце і роль дисципліни у системі навчальних дисциплін.

Література: [2; 4 – 6; 8; 11; 18].

Тема 2. Державна регіональна політика в Україні

2.1. Сутність і цілі регіональної економічної політики.

2.2. Принципи державної регіональної економічної політики в Україні.

2.3. Складові частини державної регіональної економічної політики.

2.4. Реалізація регіональної економічної політики органами влади в Україні.

2.5. Складові частини механізму регіональної економічної політики в Україні.

Література: [2 – 6; 8; 11; 14 – 18].

Тема 3. Реформування адміністративно-територіального устрою

3.1. Методологічні засади реформування адміністративно-територіального устрою держави.

3.2. Концептуальні засади адміністративно-територіальної реформи.

3.3. Стан та проблеми сучасного адміністративно-територіального устрою України.

Література: [2 – 6; 8 – 12; 15 – 20].

Змістовний модуль 2. Підвищення ефективності управління територіями

Тема 4. Становлення та розвиток системи місцевого самоврядування

4.1. Конституційно-правові засади місцевого самоврядування в Україні.

4.2. Місцеве самоврядування та його місце в системі публічної влади.

4.3. Форми та принципи участі громадськості у місцевому самоврядуванні.

4.4. Концептуальні основи реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні.

Література: [2 – 7; 9 – 10; 15; 17 – 20].

Тема 5. Територіальне управління в умовах змін

5.1. Зміни на територіальному рівні: сутність, поняття та етапи.

5.2. Управління ресурсами територій країни в умовах змін.

5.3. Стратегічний менеджмент у ході проведення змін.

Література: [2 – 6; 8 – 12; 20 – 21].

Тема 6. Результативність і ефективність державного управління та місцевого самоврядування

6.1. Забезпечення ефективності державного управління та місцевого самоврядування.

6.2. Критерії оцінки результативності діяльності органів державного управління та місцевого самоврядування.

6.3. Оцінка виконання функціональних повноважень співробітників органу виконавчої влади та місцевого самоврядування.

Література: [1 – 12; 15 – 21].

5. Плани семінарських (практичних) занять

Семінарське заняття – це форма навчального заняття, спрямована на закріплення студентом теоретичних знань, отриманих як на лекційних заняттях, так і в процесі самостійного вивчення матеріалу, а також під час виконання індивідуальної науково-дослідної роботи.

У процесі проведення семінарського заняття організується дискусія навколо попередньо визначених тем, до яких студенти готують тези виступів, а також проблемні питання, відповідь на які має бути знайдена у ході обговорення.

Практичне заняття – це форма навчального заняття, спрямована на формування вмінь та навичок виконання певних видів економічної роботи, а саме – розрахунків економічних показників, обґрунтування висновків щодо напрямів покращення діяльності підприємства.

У процесі проведення практичного заняття студенти самостійно або у малих групах (при попередньому поясненні викладача) вирішують запропоновані завдання різного рівня складності, практичні ситуації чи ділові ігри. Наприкінці заняття з метою виявлення ступеня засвоєння матеріалу викладачем проводиться перевірка роботи, яку виконували студенти, та підведення підсумків з виставленням відповідної оцінки в залежності від результатів виконаної роботи. У межах дисципліни "Територіальне управління в Україні в умовах реформ" з метою опанування студентами усіх видів економічних розрахунків практичні заняття рекомендується проводити за окремо взятими темами чи, в деяких випадках, питаннями.

План проведення практичних (семінарських) занять наведено в табл. 5.

План проведення практичних (семінарських) занять

Назва теми	Перелік практичної роботи (опрацьованих питань)	Кількість годин	Література
1	2	3	4
Змістовний модуль 1. Розподіл влади між різними рівнями			
Тема 1. Територіальна організація влади в Україні та територіальне управління	<ol style="list-style-type: none"> 1. Територіальні основи публічної влади в Україні. 2. Організаційно-правовий механізм публічного управління на територіальному рівні. 3. Моделі територіальної організації влади. 4. Актуальні проблеми організації територіального управління в Україні 	6	[2; 4 – 6; 8; 11; 18]
Тема 2. Державна регіональна політика в Україні	<ol style="list-style-type: none"> 1. Форми та методи реалізації державного управління соціально-економічними процесами у регіоні. 2. Інституційне забезпечення державної регіональної політики: стан, проблеми та перспективи. 3. Практична реалізація основних складових державної регіональної політики в Україні. 4. Аналіз регіональних господарських комплексів України 	6	[2 – 6; 8; 11; 14 – 18]
Тема 3. Сутність та основні напрями реформування адміністративно-територіального устрою в Україні	<ol style="list-style-type: none"> 1. Система адміністративно-територіального устрою України та інших країн світу. 2. Методологічні засади реформування адміністративно-територіального устрою держави. 3. Обґрунтування напрямів реформування адміністративно-територіального устрою в Україні 	6	[2 – 6; 8 – 12; 15 – 18]

1	2	3	4
Змістовний модуль 2. Підвищення ефективності управління територіями			
Тема 4. Становлення та розвиток системи місцевого самоврядування	<ol style="list-style-type: none"> 1. Концептуальні основи Європейської хартії місцевого самоврядування та практичні приклади її реалізації в Україні. 2. Світові моделі розвитку місцевого самоврядування як форми реального народовладдя. 3. Процеси децентралізації та розподіл повноважень між органами місцевої та центральної влади в європейських країнах. 4. Необхідність становлення місцевої демократії в Україні та інших країнах світу 	6	[2 – 7; 9 – 10; 15; 17 – 20]
Тема 5. Територіальне управління в умовах змін	<ol style="list-style-type: none"> 1. Необхідність територіального управління в умовах зміни в Україні. 2. Управління людськими ресурсами в процесі змін. 3. Практичні аспекти управління трудовими, фінансовими, інвестиційними, інноваційними та іншими видами ресурсів в Україні в умовах змін 	6	[2 – 6; 8 – 12; 20 – 21]
Тема 6. Результативність і ефективність державного управління та місцевого самоврядування	<ol style="list-style-type: none"> 1. Управління якістю діяльності органів влади як основа ефективного територіального управління. 2. Функціональне обстеження роботи органів влади на основі проведення функціонально-вартісного аналізу їх діяльності. 3. Оцінка результативності діяльності органів державного управління та місцевого самоврядування на основі проведення моніторингу їх роботи 	4	[1 – 12; 15 – 21]

6. Самостійна робота студентів

Вивчення матеріалу з навчальної дисципліни передбачає проведення студентом самостійної роботи.

Самостійна робота студентів є важливою складовою навчального процесу. Її слід розглядати як спосіб індивідуалізації процесу навчально-професійної підготовки студентів, як основу самоосвітньої діяльності фахівців, вагомий чинник їх професійної мобільності.

Вона полягає у поглибленому вивченні та аналізі інформації з питань, винесених на самостійне опрацювання з використанням підручників, навчальних посібників, науково-економічної та періодичної літератури, законів та нормативних актів України, інформації з мережі Інтернет, даних статистичних довідників. Ця інформація повинна використовуватися студентом при підготовці до практичних (семінарських) занять та до проміжного і підсумкового контролю.

Питання для самостійного опрацювання

Змістовний модуль 1. Розподіл влади між різними рівнями

Тема 1. Територіальна організація влади в Україні та територіальне управління

1.1. Територіальні основи публічної влади в Україні.

1.2. Еволюція сприйняття територіальної організації управління в державно-управлінській думці.

1.3. Централізація та децентралізація територіальної організації влади та їх необхідність в Україні в умовах реформ

1.4. Моделі територіальної організації влади.

Література: [2; 4 – 6; 8; 11; 18].

Тема 2. Державна регіональна політика в Україні

2.1. Актуальні проблеми державної регіональної політики в Україні.

2.2. Місце і роль регіонального управління у загальній системі державного управління.

2.3. Світовий досвід формування та реалізації державної регіональної економічної політики.

2.4. Фінансове забезпечення реалізації державної регіональної економічної політики.

2.5. Необхідність досягнення фінансової автономії місцевих бюджетів як напрям державної регіональної економічної політики в Україні.

Література: [2 – 6; 8; 11; 14 – 18].

Тема 3. Реформування адміністративно-територіального устрою

3.1. Історичні аспекти формування державної території та адміністративно-територіального устрою України.

3.2. Концептуальні засади адміністративно-територіальної реформи.

3.3. Стан та проблеми сучасного адміністративно-територіального устрою України.

3.4. Необхідність реформування адміністративно-територіального устрою в Україні.

Література: [2 – 6; 8 – 12; 15 – 18].

Змістовний модуль 2. Підвищення ефективності управління територіями

Тема 4. Становлення та розвиток системи місцевого самоврядування

4.1. Місцеве самоврядування як форма партисипативної демократії: правові основи та досвід міст України

4.2. Розробка та реалізація нормативних документів в органах місцевого самоврядування.

4.3. Форми та принципи участі громадськості у місцевому самоврядуванні.

4.4. Проблеми забезпечення самостійності територіальних громад у вирішенні питань місцевого значення.

4.5. Розробка регіональних програм соціально-економічного розвитку на основі взаємодії органів державної влади та місцевого самоврядування.

Література: [2 – 7; 9 – 10; 15; 17 – 20].

Тема 5. Територіальне управління в умовах змін

5.1. Використання основ стратегічного менеджменту в ході проведення реформування системи державного управління та органів місцевого самоврядування.

5.2. Застосування методів подолання опору змінам у контексті територіального управління.

Література: основна [2 – 6]; додаткова [8 – 12; 20 – 21].

Тема 6. Результативність і ефективність державного управління та місцевого самоврядування

6.1. Основні показники ефективності державного управління та місцевого самоврядування.

6.2. Проведення моніторингу виконання функціональних повноважень співробітників органу виконавчої влади.

6.3. Етапи алгоритму системи управління якістю територіального управління.

6.4. механізм формування системи управління якістю в органах місцевого самоврядування та виконавчої влади.

6.5. Сучасний функціональний аналіз організаційної структури системи державного управління та місцевого самоврядування.

Література: [1 – 12; 15 – 21].

7. Контрольні запитання для самодіагностики

Змістовний модуль 1. Розподіл влади між різними рівнями

Тема 1. Територіальна організація влади в Україні та територіальне управління

1.1. Дайте визначення понять "територіальне управління" та "територіальна організація влади".

1.2. Чи є поняття "управління територією" та "територіальне управління" тотожними?

1.3. Назвіть об'єкти та суб'єкти територіального управління в Україні? Наведіть приклади.

1.4. Охарактеризуйте основні принципи територіальної організації влади та територіального управління в Україні. Які, на Ваш погляд, є найбільш значущими?

1.5. Які існують основні методи дослідження проблем територіальної організації влади та територіального управління?

Література: [2; 4 – 6; 8; 11; 18].

Тема 2. Державна регіональна політика в Україні

2.1. Що таке регіональна політика? Назвіть нормативно-правові акти, що виступають законодавчою базою регіональної політики в Україні.

2.2. Охарактеризуйте структуру регіональної економічної політики в Україні.

2.3. Назвіть головні цілі регіональної політики в Україні.

2.4. Наведіть приклади об'єктів і суб'єктів регіональної політики в Україні.

2.5. Охарактеризуйте державну регіональну економічну політику та зміст основних її принципів.

2.6. У чому полягає роль органів державного управління та місцевого самоврядування в економічному розвитку регіонів України?

2.7. Наведіть складові механізми реалізації регіональної економічної політики.

2.8. Назвіть та охарактеризуйте основні методи реалізації державної регіональної економічної політики в Україні.

2.9. За допомогою яких інструментів здійснюється реалізація державної регіональної економічної політики в Україні?

Література: [2 – 6; 8; 11; 14 – 18].

Тема 3. Реформування адміністративно-територіального устрою

3.1. Що ви розумієте під поняттям "адміністративно-територіальний устрій країни"?

3.2. Як ви оцінюєте сучасний стан адміністративно-територіального устрою України? Чи є необхідність його покращення?

3.3. Які виконує функції держава з оптимізації адміністративно-територіального устрою?

3.4. Визначте особливості реформування адміністративно-територіального строю в Україні та інших країнах світу.

Література: [2 – 6; 8 – 12; 15 – 18].

Змістовний модуль 2. Підвищення ефективності управління територіями

Тема 4. Становлення та розвиток системи місцевого самоврядування

4.1. Що ви розумієте під поняттям "місцеве самоврядування"?

4.2. З якою метою функціонує система місцевого самоврядування в країнах світу?

4.3. Якими компетенціями володіють органи місцевого самоврядування в Україні? Порівняйте ці компетенції з іншими країнами світу?

4.4. Чи необхідне втручання державних органів влади у систему місцевого самоврядування в Україні? Обґрунтуйте відповідь конкретними прикладами.

4.5. Чи потребує, на ваш погляд, реформування сучасна система місцевого самоврядування в Україні? Обґрунтуйте відповідь конкретними прикладами.

Література: [2 – 7; 9 – 10; 15; 17 – 20].

Тема 5. Територіальне управління в умовах змін

5.1. Що ви розумієте під "зміними" на територіальному рівні?

5.2. Яких змін потребує процес територіального управління в Україні? Яку роль відіграє у цьому процесі держава? Обґрунтуйте відповідь конкретними прикладами.

5.3. Якими, на ваш погляд, ресурсами повинні управляти органи влади для здійснення змін на територіальному рівні?

5.4. Чи є доцільним управління людськими ресурсами у ході проведення змін в Україні?

5.5. Чи потребує контролю процес проведення змін в Україні? Обґрунтуйте відповідь конкретними прикладами.

Література: [2 – 6; 8 – 12; 20 – 21].

Тема 6. Результативність і ефективність державного управління та місцевого самоврядування

6.1. У чому, на ваш погляд, полягає ефективність органів державного управління та місцевого самоврядування?

6.2. Які ви можете назвати критерії оцінки результативності діяльності органів державного управління та місцевого самоврядування? Наведіть приклади.

6.3. У чому ви вбачаєте різницю між поняттями "результативність діяльності органів влади" та "ефективність діяльності органів влади"? Обґрунтуйте відповідь конкретними прикладами.

6.3. Що ви розумієте під поняттям "управління якості" в діяльності органів державного управління та місцевого самоврядування? Які етапи включає процес управління якості в діяльності органів державного управління та місцевого самоврядування?

6.4. Що таке "моніторинг діяльності органів влади"? Які етапи включає цей моніторинг?

6.5. Чи потребують, на ваш погляд, моніторингу органи державного управління та місцевого самоврядування в Україні?

6.6. У чому полягає оцінка виконання функціональних повноважень співробітників органу виконавчої влади та місцевого самоврядування? Аргументуйте вашу точку зору.

6.7. Чи можна застосувати функціонально-вартісний аналіз для проведення функціонального обстеження діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування в Україні? Обґрунтуйте відповідь конкретними прикладами.

6.8. Які ви вважаєте найбільш критичними наслідки зниження ефективності та відсутності результативності діяльності органів державного управління та органів місцевого самоврядування в Україні? Обґрунтуйте відповідь конкретними прикладами.

6.9. Який можна застосувати світовий досвід для підвищення ефективності та результативності діяльності органів державного управління та органів місцевого самоврядування для України? Аргументуйте вашу точку зору.

Література: [1 – 12; 15 – 21].

8. Індивідуально-консультативна робота

Індивідуально-консультативна робота здійснюється за графіком індивідуально-консультативної роботи у формі індивідуальних занять, консультацій, перевірки та захисту завдань, що винесені на поточний контроль тощо.

Індивідуально-консультативна робота з теоретичної частини дисципліни проводиться у вигляді:

- 1) індивідуальних консультацій (запитання – відповідь стосовно проблемних питань теоретичного матеріалу дисципліни);
- 2) групових консультацій (розгляд типових прикладів, практики впровадження та використання нових методів та методик у виробничу практику).

Індивідуально-консультативна робота з практичної частини дисципліни проводиться у вигляді:

- 1) індивідуальних консультацій (розгляд практичних завдань, стосовно яких виникли запитання);
- 2) групових консультацій (розгляд практичних ситуацій, рольових ігор, які потребують колективного обговорення).

Індивідуально-консультативна робота для комплексної оцінки засвоєння програмного матеріалу проводиться у вигляді:

- 1) індивідуального захисту самостійних та індивідуальних завдань;
- 2) підготовки наукових статей, тез доповідей для виступу на наукових конференціях;
- 3) написання наукових робіт для участі на всеукраїнських, міжнародних конкурсах.

9. Методики активізації процесу навчання

При викладанні дисципліни для активізації навчального процесу передбачено застосування сучасних навчальних технологій, таких як: проблемні лекції, міні-лекції, семінари-дискусії, робота в малих групах, кейс-метод.

Розподіл форм та методів активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни наведено у табл. 6.

Таблиця 6

**Розподіл форм та методів активізації процесу навчання
за темами навчальної дисципліни**

Тема	Практичне застосування навчальних технологій
Змістовний модуль 1. Розподіл влади між різними рівнями	
Тема 1. Територіальна організація влади в Україні та територіальне управління	<i>Проблемна лекція</i> з питання "Актуальні проблеми організації територіального управління в Україні"; <i>кейс</i> "Вибір моделі територіальної організації влади для України"; <i>міні-лекція, семінар-дискусія</i> з питання "Організаційно-правовий механізм публічного управління на територіальному рівні"; <i>презентація</i> результатів роботи в малих групах
Тема 2. Державна регіональна політика в Україні	<i>Міні-лекція, семінар-дискусія</i> з питання "Організаційно-правовий механізм публічного управління на територіальному рівні"; <i>презентація</i> результатів роботи в малих групах
Тема 3. Реформування адміністративно-територіального устрою	<i>Проблемна лекція</i> з питання "Напрями реформування адміністративно-територіального устрою в Україні"; <i>кейс</i> "Обґрунтування напрямів реформування адміністративно-територіального устрою в Україні"; <i>презентація</i> результатів роботи в малих групах
Змістовний модуль 2. Підвищення ефективності управління територіями	
Тема 4. Становлення та розвиток системи місцевого самоврядування	<i>Проблемна лекція</i> з питання "Вплив стану фінансової стійкості місцевих бюджетів на рівень добробуту населення у регіонах України"; <i>кейс</i> "Необхідність становлення місцевої демократії в Україні та інших країнах світу"; <i>презентація</i> результатів роботи в малих групах
Тема 5. Територіальне управління в умовах змін	<i>Міні-лекція, семінар-дискусія</i> з питання "Вибір стратегії якісних перетворень в Україні на підставі процесуальної концепції"; <i>презентація</i> результатів роботи в малих групах

<p>Тема 6. Результативність і ефективність державного управління та місцевого самоврядування</p>	<p><i>Міні-лекція, семінар-дискусія</i> з питання "Обґрунтування критеріїв та показників порівняльної оцінки діяльності регіональних органів державної влади та органів місцевого самоврядування"; <i>кейс</i> "Функціонально-вартісний аналіз діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування у регіонах України" <i>презентація</i> результатів роботи в малих групах</p>
--	--

Проблемні лекції спрямовані на розвиток мислення студентів. Коло питань теми лекції обмежуються двома – трьома ключовими моментами, увага студентів концентрується на матеріалі, що не знайшов відображення в підручниках, використовується досвід закордонних навчальних закладів з роздаванням студентам під час лекцій друкованого матеріалу та виділенням головних висновків з питань, що розглядаються. При викладанні лекційного матеріалу студентам пропонуються питання для самостійного розміркування. При цьому лектор задає питання, які спонукають студента шукати розв'язання проблемної ситуації. Така система примушує студентів сконцентруватися і почати активно мислити в пошуках правильної відповіді.

На початку проведення проблемної лекції необхідно чітко сформулювати проблему, яку необхідно вирішити студентам. При викладанні лекційного матеріалу слід уникати прямої відповіді на поставлені запитання, а висвітлювати лекційний матеріал таким чином, щоб отриману інформацію студент міг використовувати при розв'язанні проблеми.

Міні-лекції передбачають викладення навчального матеріалу, за короткий проміжок часу й характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доказів та узагальнень. Міні-лекції проводяться, як правило, як частина заняття-дослідження.

На початку проведення міні-лекції за вказаними вище темами лектор акцентує увагу студентів на необхідності представити викладений лекційний матеріал у так званому структурно-логічному вигляді. На розгляд виносяться питання, які зафіксовані у плані лекцій, але викладаються вони стисло. Лекційне заняття, проведене у такий спосіб, пробуджує у студента активність та увагу при сприйнятті матеріалу, а також спрямовує його на використання системного підходу при відтворенні інформації, яку він одержав від викладача.

Проблемні лекції та міні-лекції доцільно поєднувати з такою формою активізації навчального процесу, як робота в малих групах.

Робота в малих групах дає змогу структурувати лекційні або практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування.

Після висвітлення проблеми (при використанні проблемних лекцій) або стислого викладання матеріалу (при використанні міні-лекцій) студентам пропонується об'єднуватися у групи по 5 – 6 чоловік та презентувати наприкінці заняття своє бачення та сприйняття матеріалу.

Презентації – виступи, перед аудиторією, що використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань, інструктажу, для демонстрації нових товарів і послуг. Однією з позитивних рис презентації та її переваг при використанні в навчальному процесі є обмін досвідом, який здобули студенти при роботі у певній малій групі.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками та поглядами учасників щодо даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Кейс-метод – це метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, складних конфліктних випадків, проблемних ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу.

10. Система поточного та підсумкового контролю рівня оволодіння студентами професійними компетентностями

Система оцінювання рівня оволодіння студентами професійними компетентностями передбачає виставлення оцінок за усіма формами проведення занять.

Перевірка та оцінювання професійних компетентностей студентів може проводитись в наступних формах: 1) оцінювання роботи студентів в процесі практичних (семінарських) занять; 2) проведення поточного

(проміжного) контролю; 3) проведення модульного контролю; 4) проведення підсумкового письмового іспиту.

Загальна оцінка складається з оцінки за поточну успішність, яку студент отримує під час лекційних, семінарських (практичних) занять (**60 балів**), та оцінки за письмовий іспит (**40 балів**).

Технологічна карта накопичувальних рейтингових балів з навчальної дисципліни "Територіальне управління в Україні в умовах реформ" подана у додатку А.

Поточне оцінювання рівня оволодіння студентами професійними компетентностями здійснюється під час проведення лекційних, семінарських (практичних) занять. Порядок поточного оцінювання рівня оволодіння студентами професійними компетентностями наведено в табл. 7.

Таблиця 7

Розподіл балів за формами та методами навчання з дисципліни "Територіальне управління в Україні в умовах реформ"

Теми змістовного модуля		лекції	практичні	домашні завдання	есе	доповідь	презентація	поточні контрольні роботи	колоквиум	сума балів
Змістовний модуль 1. Розподіл влади між різними рівнями	Тема 1. Територіальна організація влади в Україні та територіальне управління	1	1,5	1,5			4		11	31
	Тема 2. Державна регіональна політика в Україні	1	2,5	2,5			4	2		
	Тема 3. Сутність та основні напрями реформування адміністративно-територіального устрою в Україні	1	1	2						
Ефективність	Тема 4. Становлення та	0,5	1	2					11	29

	розвиток системи місцевого самоврядування									
	Тема 5. Територіальне управління в умовах змін	0,5	1	1,5						
	Тема 6. Результативність і ефективність державного управління та місцевого самоврядування	0,5	1,5	1,5			2	2		
	Сума балів	4,5	8,5	11			10	4	22	60

Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних (семінарських) занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту скласти іспит – 35 балів).

Об'єктами поточного контролю є: 1) активність та результативність роботи студента протягом семестру над вивченням навчального матеріалу дисципліни; 2) відвідування занять, виконання домашніх завдань, есе, доповіді, підготовки презентацій за темами дисципліни; 3) проходження проміжного контролю і виконання модульних контрольних завдань.

Порядок поточного оцінювання рівня оволодіння студентами професійними компетентностями за темами наведено в табл. 8.

Таблиця 8

Порядок поточного оцінювання рівня оволодіння студентами професійними компетентностями за темами з дисципліни "Територіальне управління в Україні в умовах реформ"

Теми змістовного модулю		лекції	практичні	домашні завдання	есе	доповідь	презентація	поточні контрольні роботи	колоквіум	Сума балів
ЗМІСТОВНИЙ модуль	Тема 1	1 тиждень	0,5	0,5			2			3
	Тема 1	2 тиждень		0,5			2			2,5
	Тема 1	3 тиждень	0,5	0,5						1
	Тема 1	4 тиждень		0,5						0,5

Змістовний модуль 2	Тема 2	5 тиждень	0,5	0,5	1		2	2		6
	Тема 2	6 тиждень		0,5	0,5					1
	Тема 3	7 тиждень	0,5	0,5	1		2			4
	Тема 3	8 тиждень		0,5	1,5				11	13
	Тема 4	9 тиждень	0,5	0,5	1					2
	Тема 4	10 тиждень		0,5	1					1,5
	Тема 4	11 тиждень	0,5	0,5	2					3
	Тема 4	12 тиждень		0,5	1,5					2
	Тема 4	13 тиждень	0,5	0,5	0,25					1,25
	Тема 4	14 тиждень		0,5	0,25			2		2,75
	Тема 5	15 тиждень	0,5	0,5	0,25					1,25
	Тема 5	16 тиждень		0,5	0,25		2			2,75
	Тема 6	17 тиждень	0,5	0,5	0,5					11
Сума балів			4,5	8,5	11		10	4	22	60

Оцінювання проводиться за накопичувальною бально-рейтинговою системою за такими критеріями: розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються; ступінь засвоєння матеріалу дисципліни; ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються; уміння поєднувати теорію з практикою при розгляді ситуацій, розв'язанні задач, проведення розрахунків при виконанні завдань, винесених для самостійного опрацювання, та завдань, винесених на розгляд в аудиторії; логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

При оцінюванні практичних завдань увага приділяється також їх якості та самостійності, своєчасності здачі виконаних завдань викладачу (згідно з графіком навчального процесу). Якщо якась із вимог не буде виконана, то оцінка буде знижена.

Модульний контроль проводиться з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті інтегровану оцінку результатів навчання студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля.

Модульний контроль проводиться у формі **колоквіуму** двічі за семестр. При проведенні колоквіуму визначається рівень оволодіння студентами професійних компетентностей з навчальної дисципліни за відповідний змістовий модуль.

Колоквіум передбачає виявлення опанування студентом матеріалу лекційного модуля та вміння застосовувати його для вирішення

практичної ситуації і проводиться у вигляді тестування, а також вирішення практичного завдання. При цьому тестове завдання може містити як запитання, що стосуються суто теоретичного матеріалу, так і запитання, спрямовані на вирішення невеличкого практичного завдання.

Тестові завдання містять запитання одиничного і множинного вибору різного рівня складності. Для оцінювання рівня відповідей студентів на тестові завдання використовуються наступні критерії:

оцінка 11 балів виставляється у випадку, якщо студент правильно відповів на 24 тестові запитання;

оцінка 10 балів – 23 – 22 правильних відповідей;

оцінка 9 балів – 21 – 20 правильних відповідей;

оцінка 8 балів – 19 – 18 правильних відповідей;

оцінка 7 балів – 17 – 16 правильних відповідей;

оцінка 6 балів – 15 – 14 правильних відповідей;

оцінка 5 балів – 13 – 12 правильних відповідей;

оцінка 4 балів – 11 – 10 правильних відповідей;

оцінка 3 бали – 9 – 8 правильних відповідей;

оцінка 2 бали – 7 – 6 правильних відповідей;

оцінка 1 бал – 5 і менше правильних відповідей.

Тести для модульного контролю обираються із загального переліку тестів за відповідними модулями.

У процесі модульного контролю при вирішенні практичного завдання **оцінка 11 балів** виставляється: за правильне представлення та використання методичного апарату, зокрема формул та позначення до них (4 бали); за арифметичну правильність розрахунків та охайність представлення результатів (4 бали); за правильне наведення одиниць виміру показників (1 бал); за наявність і ґрунтовність висновку (2 бали).

Кожне завдання модульного контролю оцінюється окремо. Загальна оцінка дорівнює середній арифметичній із суми оцінок кожного завдання.

Таким чином, після вивчення тем 1 – 3 (змістовний модуль 1) студенти виконують **Завдання до модуля 1**. Відповідно, після вивчення 4 – 6 тем (змістовний модуль 2) – **Завдання до модуля 2**.

Зразки завдань до модуля 1 і модуля 2 наведено у додатку Б.

Підсумковий контроль з навчальної дисципліни "Територіальне управління в Україні в умовах реформ" здійснюється у письмовій формі за екзаменаційними білетами.

Студент не допускається до складання іспиту, якщо кількість балів, одержаних за результати успішності під час поточного та модульного контролю впродовж семестру, в сумі **не досягла 35 балів**.

Екзаменаційний білет включає в себе п'ять завдань (три стереотипні, одне евристичне та одне діагностичне завдання), які перевіряють рівень оволодіння студентами професійними компетентностями з оцінки природно-ресурсного потенціалу, трудових ресурсів країни, моніторингу функціонування ринку праці регіону і країни в цілому, визначення галузей спеціалізації регіонів, використання продуктивних сил на території країни та аналізу функціонування міжгалузевих комплексів промисловості.

Стереотипне завдання розкриває рівень оволодіння студентами професійними компетентностями зі здійснення розрахунків показників: природного та механічного руху населення країни, рівня економічної активності населення, безробіття і зайнятості трудових ресурсів країни, визначення галузей спеціалізації регіонів.

Евристичне завдання розкриває рівень оволодіння студентами професійними компетентностями з оцінки доцільності розміщення підприємств різних видів економічної діяльності на території країни, виявлення рівня використання продуктивних сил регіонів країни, оцінки використання земельного фонду України, аналізу економічного стану розвитку регіонів з урахуванням показника валового регіонального продукту.

Діагностичне завдання розкриває рівень оволодіння студентами професійними компетентностями з аналізу структури трудових ресурсів регіону або країни в цілому та побудови зведеного їх балансу, структури і показників динаміки чисельності працездатного населення країни за видами економічної діяльності, показників використання водних, лісових та інших видів природних ресурсів, дослідження стану соціально-економічного розвитку регіонів, оцінки функціонування міжгалузевих комплексів країни.

Алгоритм вирішення кожного завдання включає окремі етапи, які відрізняються щодо складності, трудомісткості та значення для розв'язання завдання. Тому окремі завдання та етапи їх розв'язання оцінюються відокремлено один від одного наступним чином:

1) оцінка за правильність виконання стереотипних завдань дорівнює **7 балам** і включає:

за правильне представлення та використання методичного апарату, зокрема формул та позначення до них (2 бали);

за арифметичну правильність розрахунків та охайність представлення результатів (2 бали);

за правильне наведення одиниць виміру показників (1 бал);

за наявність і ґрунтовність висновку (2 бали);

2) оцінка за правильність виконання діагностичного завдання дорівнює **9 балам** і включає:

за правильне представлення та використання методичного апарату, зокрема формул та позначення до них (2 бали);

за наявність пояснень щодо алгоритму розрахунку окремих показників, які входять до алгоритму вирішення завдання та охайність представлення результатів (1 бал);

за арифметичну правильність розрахунків (2 бали);

за правильне наведення одиниць виміру показників (1 бал);

за логічну послідовність і ґрунтовність висновку (3 бали);

3) оцінка за правильність виконання евристичного завдання дорівнює **10 балам** і включає:

за правильне представлення та використання методичного апарату, зокрема формул та позначення до них (2 бали);

за наявність пояснень щодо алгоритму розрахунку окремих показників, які входять до алгоритму вирішення завдання та охайність представлення результатів (2 бали);

за арифметичну правильність розрахунків (2 бали);

за правильне наведення одиниць виміру показників (1 бал);

за логічну послідовність, аргументованість і ґрунтовність висновку (3 бали).

Кожне завдання екзаменаційного білета оцінюється окремо.

Результат іспиту оцінюється у балах (максимальна кількість – 40 балів, мінімальна, що зараховується – 25 балів). **Підсумкова оцінка за іспит** складається з суми балів за виконання всіх завдань.

Зразок екзаменаційного білету з дисципліни наведено у додатку В.

Підсумкова оцінка з дисципліни згідно з Методикою переведення показників успішності знань студентів ХНЕУ в систему оцінювання за шкалою ECTS конвертується в підсумкову оцінку за шкалою ECTS (табл. 9).

Таблиця 9

Переведення показників успішності знань студентів у систему оцінювання за шкалою ECTS

ECTS-рейтинг	Відсоток студентів від загальної чисельності курсу, які, зазвичай, досягають відповідної оцінки		Відповідність за 100-бальною шкалою	Оцінка за національною шкалою
A	10 %	A – кращі 10 %	90 – 100	відмінно
B	25 %	B – наступні за ними 25 %	82 – 89	добре
C	30 %	C – наступні за ними 30 %	74 – 81	добре
D	25 %	D – наступні за ними 25 %	64 – 73	задовільно
E	10 %	E – наступні за ними 10 %	60 – 63	задовільно

11. Рекомендована література

11.1. Основна

1. Афанасьєв М. В. Побудова системи управління якістю в діяльності органів виконавчої влади регіону : монографія / М. В. Афанасьєв,

Л. Г. Шемаєва, Л. Й. Аведян та ін. ; [за заг. ред. канд. екон. наук, доцента Л. Г. Шемаєвої. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2008. – 472 с.

2. Борденюк В. І. Місцеве самоврядування та державне управління: конституційно-правові основи співвідношення та взаємодії : монографія / В. І. Борденюк. – К. : Парламентську вид-во, 2007. – 540 с.

3. Конкурентоспроможність територій : практич. посібн. / А. Ткачук, В. Толкованов, С. Маяковський та ін. – К. : Легальний статус, 2011. – 252 с.

4. Кучабський О. І. Територіальне управління в Україні в умовах реформ : навч. посібн. / О. І. Кучабський. – К. : Астролябія, 2010. – 304 с.

5. Мамонова В. В. Методологія управління територіальним розвитком : монографія / В. В. Мамонова. – Х. : Вид. ХарPI НАДУ "Магістр", 2006. – 196 с.

6. Територіальна організація влади в Україні : навч.-метод. посібн. / упор. С. В. Зозуля ; Черніг. центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних установ і організацій. – Чернігів : ЦППК, 2009. – 68 с.

11.2. Додаткова

7. Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2015 року : Постанова Кабінету Міністрів України від 21.07.2006 // *Голос України*. – 2006. – 6 січня. – № 2. – С. 8–27.
8. Державне управління : навч. посібн. / В. Д. Бакуменко, Д. І. Дзвінчук, О. С. Поважний. – Івано-Франківськ : Місто НВ, 2011. – 536 с.
9. Конституція України. – К. : Преса України, 1996. – 80 с.
10. Коротич О. Б. Державне управління регіональним розвитком України : монографія / О. Б. Коротич. – Х. : Вид. ХарPI НАДУ "Магістр", 2006. – 220 с.
11. Лахижа М. І. Модернізація публічної адміністрації: теоретичні та практичні аспекти / М. І. Лахижа. – Полтава : РВВ ПУСКУ, 2009. – 289 с.
12. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії : Закон України // *Відомості Верховної Ради України*. – 2000. – № 48. – С. 409.
13. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій : Постанова Кабінету Міністрів України № 1341 від 23.11.2011 р. // *Офіційний вісник України*. – 2011. – № 101. – С. 15.
14. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України № 280/97-ВР від 21.05.1997 р. // *Відомості Верховної Ради України*. – 1997. – № 24. – С. 170.
15. Про місцеві державні адміністрації : Закон України № 586-XIV від 9 квітня 1999 року // *Офіц. вісник України*. – 1999. – № 18. – С. 190.
16. Про ратифікацію Європейської хартії місцевого самоврядування : Закон України 452/97-ВР від 15.07.1997 р. // *Офіційний вісник України*. – 1997. – № 29. – С. 8.
17. Регіональна економіка : підручник / за заг. ред. проф. Н. Л. Гавкалової. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2011. – 464 с.
18. Стратегія економічного і соціального розвитку України (2004–2015 роки) "Шляхом європейської інтеграції" / авт. кол. : А. С. Гальчинський, В. М. Геєць та ін. ; Нац. ін.-т стратег. дослідж., Ін-т екон. прогнозування НАН України, М-во економіки та з питань європ. інтегр. України. – К. : ІОЦ Держкомстату України, 2004. – 416 с.
19. Шляхи впровадження інноваційно-інвестиційної моделі розвитку в українських містах / за заг. ред. О. І. Соскіна. – К. : Вид. "Інститут трансформації суспільства", 2008. – 64 с.
20. Концепція реформування публічної адміністрації в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.pravo.org.ua/files/administr.doc>.

21. Словник з регіональної політики / Офіційний сайт Інституту регіональних та євро інтеграційних досліджень "ЄвроРегіо Україна" [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.eru.org.ua/sndex.php?page =883>

11.3. Ресурси мережі Інтернет

22. Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://www.portal.rada.gov.ua>.

23. Офіційний сайт Державного агентства України з інвестицій та розвитку. – Режим доступу : <http://in.ukrproject.gov.ua/>.

24. Офіційний сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.

25. Офіційний сайт Національного агентства України з питань державної служби. – Режим доступу : <http://www.nads.gov.ua/control/uk/index>.

26. Офіційний сайт Управління Голодержслужби України в Харківській області. – Режим доступу : <http://nads.gov.ua/sub/harkivska>.

Додатки

Додаток А

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

Кафедра публічного адміністрування та
регіональної економіки

ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА

накопичувальних рейтингових балів
з навчальної дисципліни

"ТЕРИТОРІАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ В УМОВАХ РЕФОРМ"

для студентів факультету:		Економіки і права										2013/2014 навчальний рік		II семестр						
напряму підготовки:		8.15010008 "Публічне адміністрування"										Загальний обсяг годин за робочим навчальним планом: 198								
1	курсу групи:	8.05.84.12.01										Форма підсумкового контролю: Іспит								
Лектори :		к.е.н., доц. Шумська Г. М.																		
Викладачі:																				
Форми навчання		Навчальні тижні															Се-сія	Σ		
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18-20	
Загальне учбове навантаження студента, години на тиждень																				
торні години	Лекції	2		2		2		2		2		2		2		2		2		18
	Практичні заняття	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	34

	Лабораторні заняття																			
	Поточні консультації *	1	1	к	1	1	1	к	1	1	1	1	к	1	к	1	к	к	12	
	Екзамен																	4	4	
Аудиторні години		5	3	4	3	5	3	4	3	5	3	5	3	4	3	4	3	4	68	
СРС	Вивчення теоретичного матеріалу	5	5	4	5	5	4	6	5	5	4	5	4	4	3	4	3	4	75	
	Виконання практичних завдань	2	3	4	3	3	4	2	3	2	4	3	3	3	5	4	4	3	55	
	Підготовка до екзамену																			
Самостійна робота		7	8	8	8	8	8	8	7	8	8	7	7	8	8	7	7		130	
Загальний обсяг годин		12	11	12	11	13	11	12	11	12	11	13	10	11	11	12	10	11	4	198
Графік оцінювання, балів на тиждень																				
Методи контролю	Лекції	0,5		0,5		0,5		0,5		0,5		0,5		0,5		0,5		0,5	4,5	
	Практичні заняття	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	8,5	
	Лабораторні заняття																			
	Завдання за темами				1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1			11	
	Есе																			
	Презентація	2	2	2	2												2		10	
	Поточні КР					2									2				4	
	Колоквіуми								11									11	22	
	Екзамен																		40	40
	ВСЬОГО балів на тиждень		3	2,5	3	3,5	3	1,5	2	12,5	2	1,5	2	1,5	2	3,5	2	2,5	12	40
НАКОПИЧЕННЯ балів		3	5,5	8,5	12	15	16,5	18,5	31	33	34,5	36,5	38	40	43,5	45,5	48	60	100	100

Затверджено на засіданні кафедри "27" серпня 2013 р.

Протокол № 1

Завідувач кафедри публічного адміністрування та регіональної економіки

Н. Л. Гавкалова

* поточні консультації проводяться викладачем за графіком, для студента години на консультації відводяться за рахунок самостійної роботи

Продовження додатка А

Рейтинг-план навчальної дисципліни (система оцінювання рівня сформованості компетентності)

Професійні компетентності	Навчальний тиждень	Години	Форми навчання	Рівень сформованості компетентностей				
				Форми контролю	Макс. бал			
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. РОЗПОДІЛ ВЛАДИ МІЖ РІЗНИМИ РІВНЯМИ					31			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
визначення механізму територіального управління соціально-економічними	Здатність обґрунтовувати мету та параметри напрямків територіального управління господарськими процесами країни	1	Ауд.	2	Лекція	ТЕМА 1. Територіальна організація влади в Україні та територіальне управління	Робота на лекції	0,5
				2	Семінарське заняття	Семінарське заняття за темою: "Територіальна організація влади в Україні та територіальне управління"	Активна участь у семінарському занятті	0,5
	Здатність обґрунтовувати методи й інструменти територіального управління господарськими процесами на макро- та мезорівнях	2	СРС	7	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою Підготовка презентацій за темою: "Територіальна організація влади в Україні та територіальне управління"	Презентація за темою	2
				Ауд.	2	Семінарське заняття	Семінарське заняття за темою: "Організаційно-правовий механізм публічного управління на територіальному рівні"	Активна участь у семінарському занятті
СРС	8	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою Підготовка презентації за темою: "Організаційно-правовий механізм публічного управління на територіальному рівні"	Презентація за темою	2			

	Здатність визначати найбільш доцільні методи й інструменти територіального управління економіки країни	3	Ауд.	2	Лекція	ТЕМА 1. Територіальна організація влади в Україні та територіальне управління (продовження)	Робота на лекції	0,5
				2	Семинарське заняття	Семинарське заняття за темою: "Організаційно-правовий механізм публічного управління на територіальному рівні"	Активна участь у семінарському занятті	0,5
			СРС	8	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою Підготовка презентацій за темою: "Організаційно-правовий механізм публічного управління на територіальному рівні"	Презентація за темою	2
	Здатність в приймати управлінських рішень щодо модернізації територіального управління економікою, використовуючи європейські підходи та вітчизняний досвід	4	Ауд.	2	Семинарське заняття	Семинарське заняття за темою: "Державна регіональна політика в Україні" Семинар-дискусія з питання "Інституційне забезпечення державної регіональної політики: стан, проблеми та перспективи"	Активна участь у семінарському занятті	0,5
				СРС	8	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою Підготовка презентацій за темою: "Державна регіональна політика в Україні"	Презентація за темою
	Здатність організувати збирання, обробку й аналіз фінансово-економічної інформації щодо стану розвитку об'єкта управління (область, місто, селище, село)	5	Ауд.	2	Лекція	ТЕМА 2. Державна регіональна політика в Україні	Робота на лекції	0,5
2				Практичне заняття	Практичне заняття за темою: "Аналіз регіональних господарських комплексів України"	Експрес-контрольна робота за темами 1-2	1,5	
СРС			8	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою Виконання практичних завдань щодо аналізу регіональних господарських комплексів України	Перевірка домашнього завдання	1	

Продовження додатка А

1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Здатність прогнозувати та оцінювати вплив застосування різних інструментів і методів реалізації економічної політики на основні мезоекономічні параметри та поведінку господарюючих суб'єктів	Здатність обирати доцільні інструменти регуляторного впливу держави та її інституцій на господарські процеси на різних рівнях влади	6	Ауд.	2	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань щодо моніторингу соціально-економічного розвитку регіонів в Україні	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,5	
			СРС	8	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою Виконання практичних завдань щодо моніторингу соціально-економічного розвитку регіонів в Україні	Перевірка домашнього завдання	1	
	Здатність оцінювати вплив застосування різних інструментів, стратегій розвитку регіонів на основні макроекономічні параметри	7	Ауд.	2	Лекція	ТЕМА 2. Державна регіональна політика в Україні (продовження)	Робота на лекції	0,5	
				2	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань щодо аналізу адміністративно-територіального устрою в Україні	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,5	
		8	СРС	8	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою Виконання практичних завдань щодо аналізу адміністративно-територіального устрою в Україні	Перевірка домашнього завдання	1	
				Ауд.	2	Практичне заняття	КОЛОКВІУМ за ЗМІСТОВНИМ МОДУЛЕМ 1.	Підсумкова контрольна робота	11
			8	СРС	8	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою Підготовка до колоквіуму	Перевірка домашнього завдання	1,5
					ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ТЕРИТОРІЯМИ				
9	Ауд.	2	Лекція	ТЕМА 3. Сутність та основні напрями	Робота на лекції	0,5			

	Здатність розраховувати мезоекономічні показники і застосовувати їх економічну сутність для ефективного територіального управління в Україні	10	СРС	2	Практичне заняття	реформування адміністративно-територіального устрою в Україні Ви рішення кейсу "Обґрунтування напрямів реформування адміністративно-територіального устрою в Україні"	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,5
				7	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою Виконання практичних завдань щодо обґрунтування напрямів реформування адміністративно-територіального устрою в Україні	Перевірка домашнього завдання	1
		Ауд.	2	Практичне заняття	Ви рішення кейсу "Необхідність становлення місцевої демократії в Україні та інших країнах світу"	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,5	
		СРС	8	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою Виконання практичних завдань щодо обґрунтування необхідності становлення місцевої демократії в Україні та інших країнах світу	Перевірка домашнього завдання	1	
	Здатність обґрунтовувати критерії для оцінювання наслідків прийнятих управлінських рішень щодо вибору стратегії територіального розвитку у країні	11	Ауд.	2	Лекція	ТЕМА 4. Становлення та розвиток системи місцевого самоврядування	Робота на лекції	0,5
				2	Практичне заняття	Ви рішення практичних завдань щодо визначення джерел наповнення доходної частини місцевих бюджетів в Україні	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,5
		СРС	8	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою Виконання практичних завдань щодо визначення джерел наповнення доходної частини місцевих бюджетів в Україні	Перевірка домашнього завдання	1	
	соціально-економічного розвитку територій, виходячи з системного аналізу	12	Ауд.	2	Практичне заняття	Ви рішення кейсу "Оцінка платоспроможності та бюджетної ефективності місцевих бюджетів в Україні"	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,5

Закінчення додатка А

1	2	3	4	5	6	7	8	9	
	Здатність розробляти та здійснювати реалізацію цільових програм та концепцій на регіональному та місцевому рівнях	13	СРС	7	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою Виконання практичних завдань щодо оцінки платоспроможності та бюджетної ефективності місцевих бюджетів в Україні	Перевірка домашнього завдання	1	
				Ауд.	2	Лекція	ТЕМА 4. Становлення та розвиток системи місцевого самоврядування (продовження)	Робота на лекції	0,5
					2	Практичне заняття	Ви рішення практичного завдання за темою "Функціонально-вартісний аналіз діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування у регіонах України"	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,5
				СРС	7	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою Виконання практичних завдань щодо функціонально-вартісного аналізу діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування у регіонах України	Перевірка домашнього завдання	1
напрямів реалізації та	Здатність обирати доцільні інструменти регуляторного впливу держави та її органів владі на господарські процеси на різних рівнях державного управління	14	Ауд.	2	Практичне заняття	Ви рішення практичних завдань щодо оцінки зарубіжного досвіду реформування публічної влади в Україні	Експрес-контрольна робота	2	
				СРС	8	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою Виконання практичних завдань щодо оцінки зарубіжного досвіду реформування публічної влади в Україні	Перевірка домашнього завдання	2,5

оцінювати вплив застосування різних інструментів і методів реалізації економічної політики на основні мезоекономічні параметри та поведінку господарюючих	15	Ауд.	2	Лекція	ТЕМА 5. Територіальне управління в умовах змін	Робота на лекції	0,5	
			2	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань щодо розрахунку показників ефективності системи територіального управління у регіонах України	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,5	
		СРС	8	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою Виконання практичних завдань щодо розрахунку показників ефективності системи територіального управління у регіонах України	Перевірка домашнього завдання	1	
	пропозиції до державних і регіональних програм соціально-економічного розвитку для підвищення ефективності територіального	16	Ауд.	2	Семінарське заняття	Семінарське заняття за темою: "Результативність і ефективність державного управління та місцевого самоврядування"	Активна участь у семінарському занятті	0,5
			СРС	7	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою Підготовка презентації за темою: "Результативність і ефективність державного управління та місцевого самоврядування"	Презентація за темою	2
	рекомендації органам державної влади і місцевого самоврядування щодо застосування ефективних інструментів і варіантів економічного регулювання	17	Ауд.	2	Лекція	ТЕМА 6. Результативність і ефективність державного управління та місцевого самоврядування	Робота на лекції	0,5
				2	Практичне заняття	КОЛОКВІУМ за ЗМІСТОВНИМ МОДУЛЕМ 2	Підсумкова контрольна робота	11
			СРС	7	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою; підготовка до колоквіуму	Перевірка домашніх завдань	0,5
	СЕСІЯ	Ауд.	2	Передекзам. консультац.	Вирішення практичних завдань на різні теми, що входять до підсумкового контролю	Підсумковий контроль	40	
2			ІСПИТ	Виконання завдань екзаменаційного білету				
СРС				Підготовка до іспиту	Повторення матеріалів змістовних модулів			
ВСЬОГО годин			198	Загальна максимальна кількість балів по дисципліні			100	
							з них	
							поточний контроль:	60,00
							підсумковий контроль:	40,00

Додаток Б

Зразок завдання до змістовного модуля 1

Завдання 1. Тестові завдання одиничного і множинного вибору.

Завдання 2. Визначити, які перелічених нижче галузей промисловості є галузями спеціалізації Харківської області. Відомо, що в Україні загальний обсяг реалізованої промислової продукції за 7 місяців 2013 року склав 619 574,6 млн грн, а у Харківській області – 30 883,01 млн грн. Вихідні дані про обсяги реалізації промислової продукції за видами діяльності за 7 місяців 2013 року подано у табл. 1.

Таблиця 1

Вихідні дані для розрахунків

Види діяльності	Обсяг реалізованої промислової продукції підприємств, млн грн
-----------------	---

	в Україні	у Харківській області
Металургійне виробництво та виробництво готових металевих виробів	141 627,4	898,5
Виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів	88 379,4	7 929,0
Хімічна та нафтохімічна промисловість	42 995,0	1 721,3

На основі розрахунків зробіть обґрунтовані висновки.

Зразок завдання до змістовного модулю 2

Завдання 1. Тестові завдання одиничного і множинного вибору.

Завдання 2. Оцінити використання лісових ресурсів Харківської області на основі даних табл. 2 та регіонального нормативу оптимальної лісистості Харківської області (15 %). Зробити обґрунтовані висновки.

Таблиця 2

Вихідні дані для розрахунків

Показники	Базовий рік	Звітний рік
1. Загальна територія регіону, тис. га	3 141,8	3 141,8
у тому числі землі лісгосподарського призначення, що вкрита лісовою рослинністю	379,5	378,3
2. Загальний запас деревини за звітний період, млн м ³	68,3	68,3
3. Чисельність населення регіону, осіб	2 780 300	2 764 007

Додаток В

Зразок екзаменаційного білету за навчальною дисципліною

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
(повне найменування вищого навчального закладу)

Освітньо-кваліфікаційний рівень магістр

Напрямок підготовки державне управління

Спеціальність публічне адміністрування Семестр 2

Навчальна дисципліна "Територіальне управління в Україні в умовах реформ"

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

Завдання 1

Відомо, що чисельність населення регіону 6 030 тис. осіб, усього зайнято в економіці – 2 412 тис. осіб, чисельність безробітних – 402 тис. осіб.

Розрахуйте: чисельність економічно активного населення; рівень економічної активності населення регіону; рівень зайнятості і рівень безробіття населення. Зробіть висновки.

Завдання 2

Населення області на 01.01.2013 р. склало 500 тис. осіб, а на 01.01.2014 р. – 480 тис. осіб. Визначити природний приріст населення та коефіцієнт природного приросту населення області, якщо відомо, що коефіцієнт інтенсивності міграції по вибуттю населення в область за рік склав 7 ‰, а коефіцієнт інтенсивності міграції по прибуттю – 10 ‰.

Завдання 3

Проаналізувати структуру споживання енергоресурсів на території Харківського регіону. Зробити висновки. Вихідні дані наведено у табл. 1.

Таблиця 1

Вихідні дані для розрахунків

Вид ресурсів	Обсяг ресурсів
Природний газ, млн м ³	37
Нафта, млн т	25
Вугілля, млн т	30

Коефіцієнти перерахунку в умовне паливо наступні: для вугілля – 0,9, нафтопродуктів – 1,4, газу – 1,2.

Продовження додатка В

Завдання 4

Обґрунтуйте стан розвитку регіонів України на основі даних Державної служби статистики України про обсяги валового регіонального продукту (ВРП) і середню чисельність населення у 2012 році (табл. 2). Визначте: питому вагу кожного регіону у загальному обсязі ВРП; зробіть рейтинг регіонів залежно від ролі кожного регіону у формуванні ВРП; розмір ВРП у розрахунку на 1 особу.

Таблиця 2

Вихідні дані для розрахунків

	ВРП, млн грн	Середня чисельність населення, тис. осіб

Україна	838 856	45 870,7
Автономна Республіка Крим	25 883	1 964,4
Вінницький	18 216	1 645,9
Волинський	10 418	1 036,9
Дніпропетровський	93 183	3 346,0
Донецький	106 143	4 449,9
Житомирський	14 610	1 282,4
Закарпатський	11 662	1 246,1

Зробіть обґрунтовані висновки.

Завдання 5

За даними Міністерства соціальної політики України, що наведені у табл. 3, проаналізуйте структуру зайнятих у галузях економіки за аналізований період, а також визначте тенденції зміни чисельності усього зайнятого населення в економіці України. Зробіть висновки.

Таблиця 3

Дані про зайнятість населення в економіці України

Показники	Базовий період	Звітний період
Усього зайнятого населення в економіці України, тис. осіб	39 358	27 788
у тому числі		
у сфері матеріального виробництва, тис. осіб	21 295	16 127
у сфері послуг, тис. осіб	18 063	11 661

Затверджено на засіданні кафедри публічного адміністрування та регіональної економіки.

Протокол № __ від " __ " _____ 20__ року.

Завідувач кафедри
Екзаменатор

Н. Л. Гавкалова
Г. М. Шумська

Зміст

Вступ	3
1. Кваліфікаційні вимоги до студентів	5
2. Тематичний план навчальної дисципліни	9
3. Зміст навчальної дисципліни за модулями та темами	10
4. Плани лекцій	12
5. Плани семінарських (практичних) занять	14
6. Самостійна робота студентів	17
7. Контрольні запитання для самодіагностики	19
8. Індивідуально-консультативна робота	23
9. Методики активізації процесу навчання	23
10. Система поточного та підсумкового контролю рівня оволодіння студентами професійними компетентностями	26
11. Рекомендована література	33
11.1. Основна	33
11.2. Додаткова	33
11.3. Ресурси мережі Інтернет	34
Додатки	35

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

**Робоча програма
навчальної дисципліни
"ТЕРИТОРІАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ
В УМОВАХ РЕФОРМ"
для студентів спеціальності
8.15010008 "Публічне адміністрування"
всіх форм навчання**

Укладач **Шумська** Ганна Миколаївна

Відповідальний за випуск **Гавкалова** Н. Л.

Редактор **Бутенко** В. О.

Коректор **Бутенко** В. О.

План 2014 р. Поз. № 191 ЕВ. Обсяг 43 стор.

Видавець і виготівник – видавництво ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, пр. Леніна, 9а

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів видавничої справи

Дк № 481 від 13.06.2001 р.

